

Kronika 200 rocznicy urodzin Adama Mickiewicza

Na zaułku pielgrzymy wileńskiego

Drisnąj inaugurujemy nową rubrykę, pod którą dwa razy miesięcznie, od 24 grudnia 1996 r., do dnia obchodów 200 rocznicy urodzin autora "Pana Tadeusza", będziemy zamieszczać publikacje, reportaże, zdjęcia oraz inne materiały związane z życiem i twórczością naszego Wieszca.

Dom nr 11 przy zaułku Bernardyńskim w Wilnie — jedno z wielu miejsc zamieszkania poety w naszym mieście. Mickiewicz w 1822 r. podczas wypadu wakacyjnego z Kowna wynajął u właściciela tego domu Zygocie mieszkanie parterowe w lewej oficynie i spędził tutaj kilka miesięcy.

Miejsce to zapisało się w naszej literaturze nieśmiertelnymi dziełami Wieszca. Właśnie tu przygotowywał do druku "Grażynę", przepisując ją na czysto. Rękopis tego poematu, jak i wiele innych pamiątek po poecie znajduje się w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie. Fakt ten podał dyrektor tej placówki Janusz Odrowąż-Pieniążek.

Pobył Mickiewicza w domu przy zaułku Bernardyńskim związany jest z powstaniem części II i IV "Dziadów" wileńsko-kowieńskich, przygotowaniem pierwszego tomu "Ballad i romansów".

Jeszcze w 1906 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie postanowiło założyć w tym domu muzeum celem upamiętnienia tego miejsca zamieszkania Mickiewicza. W 1911 r. przybył do Wilna Jan Obst, redaktor kilku pism, nabył pamiątkową kamieniczkę i urczył w niej pomysł, ud-

stępując zwiedzanie mieszkania-muzeum poety codziennie i bezpłatnie.

Do muzeum z wielkim pietyzmem prowadzonego przez red. Obstę zapraszała umieszczona nad bramą domu nr 11 tablica pamiątkowa z napisem po polsku: "Tu mieszkał Mickiewicz 1822". Po wojnie znikła, podobnie jak i wiele innych tablic polskich. Taki sam los podzieliła tablica wewnątrz muzeum z napisem: "Tu pisana "Grażyna", 1822 r."

Komentarze są zbyteczne, gdy

się spojrzysz na obecne tablice i napisy na nich, powstałe i umieszczone w minionych, ale nie tak odległych czasach. Być może przygotowania do obchodów 200 rocznicy urodzin Mickiewicza wniosą jakieś zmiany? Jakże! Niech na to pytanie odpowiedzą ludzie odpowiedzialni za taki stan rzeczy.

Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIACH: dawna tablica nad bramą domu przy zaułku Bernardyńskim 11 — jej widok udostępnił wileńszczyzna Włodzimierz Pieriałajkow z pisma "Na Szerokim Świecie" (nr 20, 1934 r.); obecne tablice nad bramą i w podwórku. Fot. Tadeusz Wazlewicz

Ambasador Litwy o problemach mniejszości polskiej na Litwie

(Dokończenie ze str. 1.)

Ambasador Litwy stwierdził, że na Litwie znaczna liczba zamieszkujących tam Polaków i Rosjan nie zna języka litewskiego, dlatego też władze postanowiły na drodze ustawowej zrealizować program rozpowszechniania litewskiego jako języka państwowego. Młodzież studiuje litewski, po latach edukacji w języku polskim, nie potrafi funkcjonować w instytucjach litewskich ani porozumiewać się z Litwinami — twierdzi Valionis. Dodaje, że nie są potwierdzone informacje jakoby "wymyślone" były nazwy polskich szkół. Potwierdził, że szkoły polskie nadal mogą prowadzić swoje dokumentację w języku polskim lecz obok litewskiego. Zaznaczył, że mimo propozycji, by geografia i historia Litwy były wykładane w języku państwowym (tj. litewskim) w szkołach polskich nadal są wykładane po polsku.

Valionis poinformował, że Związek Nauczycieli Polskich na Litwie jest traktowany tak samo jak inne

organizacje litewskie i tak samo jak one musi opłacać pomieszczenia, które wynajmuje od państwa, a które do tej pory były udostępniane nieodpłatnie. Po utworzeniu na Litwie Ministerstwa Kultury, w pomieszczeniach, którymi dysponował Związek powstały biura urzędowe.

Jako duży sukces określił ambasador ustalenia strony litewskiej z polskim Ministerstwem Edukacji, że nie będzie przeszkodą w otwieraniu w Polsce szkół litewskich, a MEN zapewni Litwinom podręczniki do nauki w języku litewskim. Przypomnił, że na Litwie wydrukowano już 180 tytułów polskich podręczników, które są oddawane Polakom darmo, w Polsce zaś nie opublikowano ani jednego podręcznika po litewsku.

Dyplomaci litewscy podkreślił, że są otwarci na dialog z Polską, a stosunki między oboma państwami uważają za dobre, czego dowodzi podpisaniem już ok. 60 umów międzypaństwowych, w tym Traktatu o przyjaznych stosunkach.

Sakrament Bierzmowania w kościele św. Ducha

Jutro, w wigilię Zesłania Ducha Świętego w kościele św. Ducha zostanie udzielony Sakrament Bierzmowania w czasie wieczornej Mszy św. o godz. 19.00.

J.L.

Podziękowanie prof. Z. Relidze

Nasz stały Czytelnik p. Teofil Bogdan, lekarz z Druskiénik, w swoim liście serdecznie dziękuje za udanie przeprowadzoną operację na jego sercu profesorowi Zbigniewowi Eugeniuszowi Relidze z Kliniki Kardiologicznej w Zabrzu, znanemu na całym świecie znakomitemu polskiemu specjalście w dziedzinie transplantacji serca.

Goście i szczerze wyrazy wdzięczności pan Teofil składa także personelowi kliniki za troskliwą opiekę, a wszystkim Rodakom za zyczliwość i współczucie okazane mu w trudnych chwilach.

Dziś i jutro — grają Polacy

Nareszcie zawitał do nas długo oczekiwany, dla większości znany już w naszym kraju, głosny w całej Polsce teatr przy granicach Teatr Studio z Warszawy ze znakomitym reżyserem Jerzym Grzegorzewskim. Nareszcie po latach długich oczekiwań miłośnicy sztuki mają oto okazję obejrzeć spektakle ze znakomitą obsadą aktorską (Zdzisław Zamachowski, Joanna Trzebiezińska, Wojciech Malajkat i inni).

Warszawską "Wujaszek Wania" w Warszawie, Krakowie oraz w Poznaniu. "Nekrośius w swojej stylizacyjnej jest bardzo bliski atmosferze przedstawień w reżyserii Jerzego Grzegorzewskiego" — powiedział wtedy znany polski krytyk teatralny Jacek Sieradzki.

Obsada w warszawskim "Wujaszku Waniu" jest młoda. U Czecho-

wa, jak pamiętamy, jest "trochę inaczej". W wersji warszawskiej to "inaczej" nie ma żadnego znaczenia. A raczej odwrotnie — ma, i to w dwójnasób potęgując cały tragicizm bohaterów "Wujaszka Wania". Spektakl jest grany dziś i jutro na scenie wileńskiego Akademickiego Teatru Dramatycznego. Równocześnie dziś (przed spektaklem) w kinie "Vilnius" odbędzie się projekcja polskiego filmu pt. "Zawrócony", którego głównym bohaterem jest Zbigniew Zamachowski (onze — dziś wieczór — Wujaszek Wania).

(A.A.B.)

Kronika policyjna

Jak podaje dział Sztatu Informacji MSW RL, 22 maja br. w kraju zanotowano 191 przestępstw, w tym: 2 obrażenia ciała, 1 gwałt, 14 chuligańskich ekscesów, 4 rabunki, 2 oszustwa, 168 kradzieży. Skradziono 21 pojazdów, znaleziono — 8.

Zarejestrowano 7 awarii ruchu drogowego i 3 pożary. Znaleziono zwłoki 5 osób. Zarządzano 50 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Gwałt w rabunkiem

22 maja w Wilnie (dokładne miejsce się ustala) 3 mężczyźni zgwaścili obywatelkę Białorusi N. i odebrali 400 USD, 200 litów i dokumenty osobiste.

Z samochodu zostało wspomnienie...

23 maja o godz. 3 min. 15 w Pogriach (rej. wileński) wysadzone w powietrze w transporter. Najpierw eksplodował ładunek wybuchowy umieszczony pod bakiem z benzyną, później inne pojemniki z paliwem, zgnijające się w samochodzie. Z samochodu prawie nic nie zostało. Ustala się, do kogo on należał. Okoliczności wybuchu bada się.

Dzieci obrabowały ... dziecko

22 maja około godz. 18 min. 30 przy sklepie "Madi-Pilius" w Kownie dwunastoletni chłopcy napadli na Neringę L. (ur. 1982 r.) i odebrali 50 USD, które matka dziewczynki kazała wymienić na lity.

Przygotowała Irina LITWIN

Ku uwadze kierowców

W dniach 25-26 maja na wileńskich ulicach Piłles i Sako w godz. 18-20 w związku z imprezą międzynarodowego festiwalu folklorystycznego

"Dźwięczą, dźwięczą kankie!" zatrzymane zostanie ruch transportu i nie będzie można parkować samochodów.

ZE ŚWIATA: PAP, ELTA

Polska

Znaki na tajnych dokumentach wskażą właściciela

Poszczególne egzemplarze tajnych dokumentów specjalnego charakteru różnią się między sobą drobnymi szczegółami, niewidocznymi dla nieprawego czytelnika... "powiedział 'Gazecie Wyborczej' anonimowy informator ze służb specjalnych..."

UW jest gotowa do bardzo szerokiego porozumień, ale...

Unia Wolności jest gotowa do bardzo szerokiego porozumienia pod warunkiem prawa zachowania własnej tożsamości i sformułowania jakiegokolwiek minimum programowego... "powiedział na konferencji prasowej Jan Król, wiceprzewodniczący Klubu Parlamentarnego UW..."

"Nie przypatrywać do żadnego porównania jako klient kogokolwiek, lub za cenę utraty własnej tożsamości..."

Jego zdaniem "ponieważ istnieją bardzo groźna sytuacja polaryzacji sceny politycznej" może dojść do "zagubienia tego co można nazwać interesem kraju, programu reform, dalszych zmian ustrojowych: tego się bardzo boję" - powiedział.

ZChN za wspólną listą prawicy

"Solidarność" wykazuje duże zainteresowanie stworzeniem wspólnej listy wyborczej, inaczej jest z Ruchem Odbudowy Polski... "powiedział przez ZChN Marian Piłka..."

Piłka wyraził nadzieję, że Jan Olszewski jest jednak zwolennikiem wspólnego startu w wyborach do parlamentu.

Przez ZChN uważa, że prawica ma jeszcze trochę czasu na utworzenie koalicji... "powiedział szef kancelarii Senatu Wojciech Sawicki..."

Komisja Senatu za dotacją dla fundacji "Pomoc Polakom na Wschodzie"

Senacka Komisja Spraw Emigracji i Polaków za Granicą opowiedziała się 22 bm. za przyznaniem ok. 60 tys. zł dotacji z budżetu Senatu fundacji "Pomoc - Pomoc Polakom na Wschodzie"...

Fundacja "Pomoc - Pomoc Polakom na Wschodzie" otrzyma dotację na transport pomocy humanitarnej do Kazachstanu, zawierającej m.in. leki, środki higieniczne, pomoce naukowe i elektroniczną użytkową.

Komisja przyjęła też sprawozdanie trzynastu organizacji pozarządowych, które otrzymały w ubr. 12,4 mln zł. 90 proc. z tej sumy otrzymała Wspólnota Polska... "powiedział szef kancelarii Senatu Wojciech Sawicki..."

Zdewastowano kopiec Józefa Piłsudskiego w Krakowie

Kopiec Józefa Piłsudskiego na Sowińcu w Krakowie został 22 bm. po raz kolejny zdewastowany - poinformował Jerzy Bukowski, przewodniczący Społecznego Komitetu Opieki nad Kopcem... "powiedział Bukowski..."

"Nasze przypuszczenia, że było to działanie zorganizowane, potwierdziła przybyła na miejsce ekipa policyjna, która prowadzi śledztwo w tej sprawie" - powiedział Bukowski.

Poinformował, że całkowicie zniszczone zostały dwie porfirowe kolumny o wysokości 1,80 m... "powiedział Bukowski..."

Orkla - nowy współwydawca "Rzeczpospolitej"

Norweska grupa kapitałowa Orkla kupiła za 46 mln dolarów większość akcji pakiet udziałów w spółce Presspublico 49 procent udziałów pozostaje w rękach Państwowego Przedsiębiorstwa Wydawniczego.

Dyrektor Jan Lindh zapowiedział, że o kupnie udziałów w Presspublico zdecydowała silna, solidna pozycja gazety na rynku, jej wyniki finansowe, wysoka jakość i profesjonalizm... "powiedział Lindh..."

Rosja

Zwabiłstwo wiceministra sprawiedliwości

W czwartek rano w swoim mieszkaniu w Moskwie został zamordowany wiceminister sprawiedliwości Rosji Anatolij Stiepanow... "powiedział Stiepanow..."

mu udało się zbiec z miejsca przestępstwa... "powiedział Stiepanow..."

silij Kupcov, który osobicie prowadzi śledztwo w sprawie morderstwa wiceministra, powstrzymuje się na razie od jakichkolwiek komentarzy na temat możliwych motywów przestępstwa.

Nowa wersja śmierci Dudajewa

Dotychczasową wersję śmierci byłego przywódcy Czecheni Dżochara Dudajewa, który miał zginąć w czasie ostrzału raketowego przeprowadzonego przez lotnictwo rosyjskie, podważa publicysta tygodnika "Moskowskie Nowosti", specjalista od spraw wojskowych i problemów bezpieczeństwa Aleksandr Żylin.

ale generał zmał podstawową zasadę: "Jeśli sam żyjesz dobrze, daj żyć i innym" - piszą "Moskowskie Nowosti".

W materiale zatytułowanym "Dudajewa zabili kryminalnie miliony" Żylin pisze, że lider separatystów czeczeńskich poniósł śmierć najprawdopodobniej z rąk ludzi z własnego otoczenia.

Powołując się na informacje od czeczeńskiego przedsiębiorcy Aslambeka Batujewa, prowadzącego interesy w Moskwie, Wiedniu, Hamburgu i Stambule i dobrze znającego zarówno Dudajewa, jak i jego otoczenie, Aleksandr Żylin przedstawia najbardziej prawdopodobną wersję śmierci czeczeńskiego lidera: samochód Dudajewa zaparkowany w miejscu, gdzie wcześniej umieszczono ładunek wybuchowy. Kierowa Dudajewa wiedziała o planowanym zamachu, ale

nie zdążył odejść od samochodu, gdyż ładunek eksplodował wcześniej niż było umówione... "powiedział Żylin..."

W "Moskowskie Nowosti" podważają wersję o operacji rosyjskiego lotnictwa, które określiło miejsce polowania Dudajewa przechwytyjąc sygnał jego telefonu satelitalnego, po czym w rejon tem skierowano myśliwce, który wystrzelił rakiety, trafiając dokładnie w samochód Dudajewa... "powiedział Żylin..."

Korea Południowa

Wojskowy pilot uciekł samolotem z komunistycznej północy

Północnokoreański kapitan pilotwrotnych sił zbrojnych, który w czwartek rano wylądował w Seulu, otrzyma całkiem pokaźną nagrodę - równoważącą 250 milionów południowokoreańskich wonów (pand 320 tysięcy USD), głównie w sztabkach złota.

Kapitan Li Czul Su ma 30 lat, służy w lotnictwie wojskowym Korei Północnej rozpoczął w 1986 r. Poprzednio północnokoreański pilot uciekł samolotem wojskowym do Korei Południowej w lutym 1983 r.

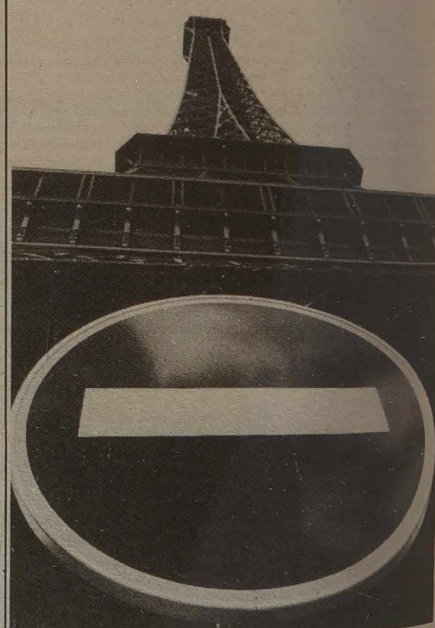
nocnokoreański pomocach skrzydłami, sygnalizując zamiar lądowania. Myśliwiec eskortował MiG-a do bazy lotniczej koło Seulu.

W ostatnich miesiącach z Korei Północnej uciekło kilka dyplomatów i innych wysoko postawionych osobistości... "powiedział Li Czul Su..."

Kapitan Li powiedział dziennikarzom po wylądowaniu: "Przyjechałem na południe, bo nie mogłem już dłużej znieść systemu północnokoreańskiego". Li zostawił na północny zónę i dwoje dzieci.

Francja

Wieża Eiffla strajkuje

Wieża Eiffla, będąca od 107 lat znakiem rozpoznawczym Paryża, jest niedostępna dla turystów z powodu strajku obsługującego ją personelu.

przełamaj impas w negocjacjach z personelem nt. parkingu, każdy dzień strajku oznacza dla firmy utratę ok. 600 tys. franków (120 tys. dolarów)... "powiedział dyrektor..."

Pracownicy wieży strajkowali bez ostrzeżenia w poniedziałek w proteście przeciwko przeniesieniu na znaczną odległość zarzeczwanego dla nich parkingu.

Wieża przyjmuje średnio 15 tys. turystów dziennie... "powiedział dyrektor..."

Rosja -

Watykan

Abp Kondrusiewicz: sytuacja stała się normalna

Zadwołenie z obecnej sytuacji mniejszości katolickiej w Rosji wyraził w wywiadzie dla katolickiego dziennika "Avenire" abp Tadeusz Kondrusiewicz, administrator apostolski europejskiej części Rosji... "powiedział Kondrusiewicz..."

Według kierownictwa gmachu, które spodziewa się wkrótce

Fot. EPA-ELTA

KOLUMNIA LITERACKA

"Maj nad Wilią", "Poezijos Pavasaris"...

Tradycyjne dwie imprezy poetyckie, zakrojone na skalę międzynarodowej. Ta druga "Poezijos Pavasaris", z symbolicznym ptaszkiem, liczy już — dziesiątki lat...

Na "Poezijos Pavasaris" redakcja "Kuriera Wileńskiego" otrzymała zaproszenie — serdecznie dziękujemy!

Imprezę "Maj nad Wilią" przedstawiamy w migawkach fotograficznych. Zdjęcia z tej imprezy przedstawia nam p. Bronisława Kondratowicz — serdecznie dziękujemy!

NA ZDJĘCIACH: uczestnicy imprezy poetyckiej "Maj nad Wilią" przed pomnikiem Adama Mickiewicza w Wilnie...

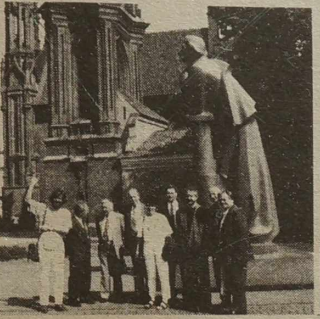

Muszelki miłości

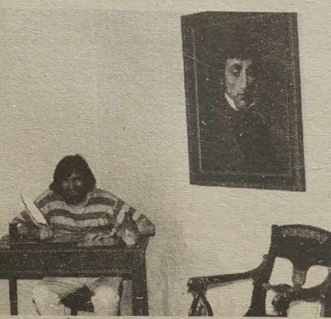

Dzięki staraniom p. Henryka Szytkina z Zielonej Góry — w tejże Zielonej Górze został teraz (A.D. 1996) wydany zbiór wierszy młodej poetki z Wileńskiego Reginy Przechodowskiej pt. "Muszelki miłości".

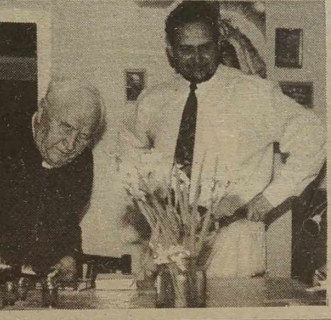
O poecie i jej wierszach pisze Henryk Szytkin: Urodziła się w podwileńskiej wsi... Ukończyła szkołę rolniczą w Białej Wące, później polonistykę w Wileńskim Instytucie Pedagogicznym...

czka w Wilnie (w gronie gości z Polski — wieloletni przyjaciel poetów z Wileńszczyzny, gorliwy propagator ich twórczości p. Henryk Szytkin z Zielonej Góry); serdeczny przyja-

ciel wileńskich poetów polskojęzycznych Eugeniusz Kurwaza; grupa poetów — z Wilna i z miast Polski w gronie młodzieży; Bohdan Urbankowski, prezes Warszawskie-

go Oddziału Związku Literatów Polskich na spotkaniu w Mejszagle z proboszczem ks. Józefem Obrębskim.

Silą ich jest obraz, którego podstawowe tworzywo stanowi metafora zbudowana z elementów przyrody:

Róża, która namiętnie calowała twe ciało w jaskini naszej miłości, pod gwiaździstym płótnem nieba — już zamarzała w doniczce mojego serca.

Poetkę interesują różne tematy. Ale przede wszystkim miłość w jej twórczości zajmuje obecne miejsce. Nie jest to w ujęciu autorki uczucie zbyt radosne.

Postuchaj zapalając papierosa starych przeboi naszej młodej miłości.

Utrata kogoś drogiego rodzi pustkę, która tym bardziej smuci, gdy niczym nie jest wypełniona. Tonacja smutna i rozterki zaznacza się więc w tych wierszach szczególnie mocno.

Drugi znaczący ich element — to przyroda, która jednak rzadko występuje jako samowolny bohater wstępujących. Najczęściej są to tylko jej dekoracyjne cząstki, przepliatające się z lirycznymi wyrzuceniami skłonnej do refleksji poetki.

Kromka życia

Ukrojono mi kromkę razowego chleba, taką jak wszystkie: czarna, szorstką, nagą. Postawiono warunek — muszę zatroszczyć się o smak. Smaruję więc codziennie swą móżdżek pracy, przysypując cukrem nadziei —

Zawieszam na szyi korale z kropelek życia — bez nich już istnieć nie potrafię. Korale moje dziwne — każdy paciorek inny. Jeden jest tchórzliwy jak majowa rosa,

Zakręty losu

Nie żałuję zdeptanych kapci marzeń i życiem zniszczonych sukienek. Idę pewnie na kolejny zakręt losu — chociaż nie wiem jaki tramwaj zdarzeń poderwie mnie na pierwszym przystanku.

Starość

Szła starość ulicami miasta objętą na spojrzeń stołca i gorzkiej kpiny wiatru. Niosła na twarzy metrykę urodzenia, na plecach ciężar przeżytych lat,

aby weseliło się podniebienie. A kiedy pragnę odpoczynku i spokoju kładę na chleb grubą warstwę konfitur z owoców fantazji. Przysmak oczu i nie myślę, że nikt mi więcej nowej kromki nie ukroi. drugi szlachetny jak odrobinka bursztynu trzeci — to szafir przez kogoś zgubiony nieopatrznie, czwarty z moich ukrytych leż. O, jakże jestem już bogata.

Hymn narodowy na odwrytkę

Litwo, ojczyzno nasza, Niechaj dzieci twoje Z nakazu bez nakazu Przeszną gaworzyć!

Litwo, ojczyzno nasza, Niechaj syny twoje, Z nakazu bez nakazu Zaczną wreszcie pracować!

Tłum. Alwidia ROLSKA

Czesław MIŁOSZ... "Jeżeli, jako konsekwentni ateści, zastąpimy Boga (pojętego jako świadomość i wola przewyższająca ludzką świadomość i wolę) przez Społeczeństwo (Państwo) i Historię, musimy powiedzieć, że cokolwiek znajduje się poza zasięgiem społecznej i historycznej weryfikacji, zostaje na zawsze odsunięte w dziedzinie opinii (doxa)..."

Wydawnictwo Polskie w Wilnie — na 150 rocznicę urodzin Henryka Sienkiewicza

Jest to 14 pozycja w serii wydawniczej Biblioteki "Magazynu Wileńskiego", Tym razem — jubileuszowa, ku czci 150 rocznicy Henryka Sienkiewicza.

Każde polskie dziecko i jego rodzice odgadną, co to za książka. Tak jest! "W pustyni i w puszczy", której głównymi bohaterami jest Stasiu (Net) i Książka jest do nabycia w wileńskiej księgarni "Przygoda".

KOLUMNIA LITERACKA

KOLUMNIA LITERACKA

